

מבקר המדינה

**דין
וחשבון
שנתי
13**

ירושלים, תשכ"ג - 1963

קריאתי ע"פ

מבקר המדינה

דין וחשבון שנתי 13
לשנת 1962

ולחשבונות
של שנת הכספים 1961/62

ירושלים, תשכ"ג - 1963

השלושה עשר בסדרת הדינים וחשבונות של מבקר המדינה משקף, באור הביקורת, מינהל ממשלתי, אשר סיגל לעצמו בדרך כלל דפוסים של שלטון מבוגר לכל דבר. לכן ראוי מינהל זה להימדד באמת המידה של רמת תקינות גבוהה, והציבור הישראלי אף לא ישלים עם הנהגת אמת מידה אחרת. נקיטת סטנדרד כזה יש בה ביטוי לרב שנעשה. היא גם מבליטה את אשר עדיין חסר ואשר שוב השתבש; ובזאת תרומת הביקורת לביצור ההשגים, אשר בלעדיו נתונים הם בסכנה. הנוטע גן יפה, לא די בכך שהכשיר פעם אחת את הקרקע לנטיעותיו. עליו לשים לב לגידולי בר ולעקור אותם. ואל יתנחם בזה, כי מעטים הם והנטיעות מרובות, שמא תחלש שקידתו וסוף המזיקים להתרבות.

כשם שהביקורת חייבת להעמיק, כן עליה להתמיד. הנכוונות להתמדה מוצאת בדין וחשבון זה ביטוי נוסף, כי בפרקים על כל משרד ממשלתי ומוסד מדינה נמסרים הפעם, בסעיף נפרד, הממצאים בדבר תיקון ליקויים שהועלו לפני כן. המגמה היא לא להצטמצם בהגשת תוצאות הביקורת של שנה יחידה, אלא להראותן כחלק ממשימה רב-שנתית. תוך כך תשתקף נאמנה גם מידת הערנות וההצלחה של הממונים על המינהל בתיקון הליקויים.

בכל המדינות תפקידם הראשי של מוסדות הביקורת הוא לעמוד על תקינותו של המינהל. על מבקר המדינה בישראל, כמו על עמיתיו במספר ארצות אחרות, מוטל לבדוק גם את יעילותן של הפעולות. היעילות נבחנת בדרכים שונות לפי צורכי העניין: לרוב תספיק בדיקת ארגון העבודה ושיטותיה, אולם לפעמים דרוש להגיע עד לניתוח תוצאותיהן ומשמעותן הכלכלית של פעולות היחידות המבוקרות, בכדי להעריך נכונה את היעילות המינהלית, בה הן נעשות. ויש גם, שהיעילות נבחנת בטיב השירות הניתן לאזרח; חשיבות בחינה זו אף הולכת וגדלה, ככל אשר חיי החברה נעשים משולבים יותר, וגדל חלקם של השירותים הממלכתיים בצריכת היחיד ובצריכה הלאומית הכוללת.

חלק חשוב מעבודת הביקורת — זו הנוגעת לרשויות המקומיות ולאיגודים המבוקרים — משתקף רק במעט בדין וחשבון השנתי. אולם גם לדינים וחשבונות הנפרדים, הנמסרים עליהם במשך השנה, יש הד חזק למדי בשנים האחרונות. תוצאה חיובית חשובה מהתעניינות זו היא, כי בעקבותיה גדלה תשומת הלב לא רק לליקויים אלא גם לתיקונם. בנוגע לרשויות המקומיות מתחזקת הודות לזאת גם תודעת הבעיות הכלליות, אשר בהן מתלבט השלטון המקומי. ביקורת המדינה תמשיך להתייחס בערנות לממצאים הנובעים מקשייהן המיוחדים של הרשויות המקומיות, ובהבנה למאמצים הנעשים להתגבר עליהם.

י. א. י.

מבקר המדינה

תוכן העניינים

— תוכן עניינים מפורט של כל פרק ופרק נמצא בסוף הספר —

פעולות מבקר המדינה ומשרדו בתקופת הדין וחשבון

דיוני הכנסת וועדת הכספים בדו"ח השנתי, עמ' 9; משרד מבקר המדינה, עמ' 9; פעולות הביקורת, עמ' 11; מגע עם מוסדות ביקורת במדינות אחרות, עמ' 12.

ממצאי הביקורת

פרק ראשון — האוצר

ביצוע התקציב לשנת הכספים 1961/62, עמ' 15. אגף החשב הכללי, עמ' 27. נציבות שירות המדינה, עמ' 37. אגף מס הכנסה, עמ' 39. אגף המכס והבלו, עמ' 45. האגף למטבע חוץ, עמ' 53. מסי יתר, עמ' 54. אגף מס רכוש וקרן פיצויים, עמ' 58. המדפיס הממשלתי, עמ' 60. הלשכה לשיקום נכי רדיפות הנאצים, עמ' 62.

פרק שני — משרדי הממשלה

משרד ראש הממשלה, עמ' 67. משרד הבריאות, עמ' 74. משרד הדתות, עמ' 85. משרד החוץ, עמ' 87. משרד החינוך והתרבות, עמ' 93. משרד החקלאות, עמ' 103; משרד החקלאות — משק המים, עמ' 122; מינהל מקרקעי ישראל, עמ' 146; מינהל פיתוח הקרקע, עמ' 167. משרד המסחר והתעשייה, עמ' 169. משרד המשטרה, עמ' 192. משרד המשפטים, עמ' 203. משרד הסעד, עמ' 208. משרד העבודה, עמ' 216. משרד העבודה — שירות התעסוקה, עמ' 247; משרד העבודה — מחלקת עבודות ציבוריות, עמ' 252. משרד הפיתוח, עמ' 263. משרד הפנים, עמ' 267. משרד השיכון, עמ' 272. משרד התחבורה, עמ' 281; משרד התחבורה — נמל התעופה לוד, עמ' 295.

פרק שלישי — דואר, רכבת ונמלים

משרד הדואר, עמ' 305. רכבת ישראל, עמ' 316. רשות הנמלים, עמ' 324; נמל חיפה, עמ' 342; נמל אילת, עמ' 347.

פרק רביעי — מוסדות המדינה

בנק ישראל, עמ' 351. המוסד לביטוח לאומי, עמ' 360.

פרק חמישי — הרשויות המקומיות

הביקורת ברשויות מקומיות, עמ' 387; שירותי כבאות, עמ' 391.

פרק שישי — איגודים

ביקורת על איגודים, עמ' 399; דינים וחשבונות כספיים של האיגודים, עמ' 401.

פרק שביעי — מערכת הבטחון

משרד הבטחון, עמ' 409. צבא הגנה לישראל, עמ' 460. התעשייה הצבאית, עמ' 469. התעשייה האווירית, עמ' 473. חברת שקם בע"מ, עמ' 481. הוועד הארצי למען החייל, עמ' 491. שירות בטחון כללי, עמ' 498. המוסד המרכזי למודיעין ולבטחון, עמ' 500. התחנות להברקה, עמ' 500.

פרק שמיני — ביצוע החלטות הכנסת

ביצוע החלטות הכנסת בעקבות הצעותיה של ועדת הכספים לדין וחשבון השנתי 11, עמ' 503.

החלטות הכנסת בעקבות הצעותיה של ועדת הכספים לדין וחשבון השנתי 12, עמ' 512.

חוק מבקר המדינה, תשי"ח—1958 [נוסח משולב], עמ' 519.